

**Обґрунтування
до питання про схвалення проєкту рішення, що має ознаки
регуляторного акта, - проєкту постанови Національної комісії, що
здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних
послуг, «Про затвердження Змін до Правил роздрібного ринку
електричної енергії»**

(на виконання положень Закону України від 07.04.2026 № 4834-IX)

Відносини на роздрібному ринку електроенергії регулюються Законом України «Про ринок електричної енергії» та іншими нормативно-правовими актами, зокрема Правилами роздрібного ринку електричної енергії, затвердженими постановою НКРЕКП від 14.03.2018 № 312 (далі – Правила роздрібного ринку). Правила роздрібного ринку передбачають, зокрема, загальні умови постачання електричної енергії споживачам, систему договірних відносин між учасниками роздрібного ринку, права та обов'язки учасників ринку, умови та порядок припинення та відновлення постачання електричної енергії споживачу.

З метою реалізації підпункту 7 пункту 7 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України від 07.04.2026 № 4834-IX «Про внесення змін до деяких законів України щодо імплементації норм європейського права з інтеграції енергетичних ринків, підвищення безпеки постачання та конкурентоспроможності у сфері енергетики» щодо приведення Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, своїх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом, зокрема Правил роздрібного ринку електричної енергії, затверджених постановою НКРЕКП від 14.03.2018 № 312, Департаментом із регулювання відносин та захисту прав споживачів на роздрібному ринку електричної енергії розроблено проєкт рішення, що має ознаки регуляторного акта, – постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до Правил роздрібного ринку електричної енергії» (далі – проєкт Постанови).

Проєкт Постанови запроваджує визначення понять «динамічної ціни» та «договору з динамічною ціною на електричну енергію», закріплює право споживача з інтелектуальним лічильником на укладення такого договору, встановлює обов'язок великих електропостачальників (понад 200 тисяч споживачів) забезпечити можливість для споживачів на укладення договору з динамічною ціною, встановлює право споживача обирати платіжний інструмент з переліку, визначеного Законом України «Про платіжні послуги», який запропоновано електропостачальником, передбачає заборону дискримінації між споживачами за методом здійснення платіжних операцій, заборону стягнення

плати за зміну електропостачальника з побутових і малих непобутових споживачів. Окрім того, проєкт Постанови закріплює право споживача обирати електропостачальника, зареєстрованого в державі-члені ЄС або державі-стороні Енергетичного Співтовариства, за умови отримання ним права участі на ринку електричної енергії України.

Проєкт постанови містить ознаки регуляторного акта та потребує проходження регуляторної процедури підготовки відповідно до частини першої статті 15 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг».

Враховуючи вищевикладене, Департамент із регулювання відносин та захисту прав споживачів на роздрібному ринку електричної енергії пропонує:

1. Схвалити Проєкт постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до Правил роздрібного ринку електричної енергії».

2. Оприлюднити Проєкт постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до Правил роздрібного ринку електричної енергії» на офіційному вебсайті НКРЕКП з метою одержання зауважень і пропозицій та проведення подальших відкритих обговорень.

**Директор Департаменту із регулювання
відносин та захисту прав споживачів на
роздрібному ринку електричної енергії**

Олег КОСТРИКІН

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ
ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

ПОСТАНОВА

Київ

№ _____

Про затвердження Змін до
Правил роздрібного ринку
електричної енергії

Відповідно до законів України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» та «Про ринок електричної енергії» Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Затвердити Зміни до Правил роздрібного ринку електричної енергії, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 14 березня 2018 року № 312, що додаються.

2. Ця постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її оприлюднення на офіційному вебсайті Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, крім абзаців третього та четвертого підпункту 1 пункту 4, підпункту 3 пункту 6 та пункту 7 Змін, які набирають чинності з 01 січня 2030 року.

Голова НКРЕКП

Юрій ВЛАСЕНКО

ЗАТВЕРДЖЕНО

Постанова Національної
комісії, що здійснює
державне регулювання у
сферах енергетики та
комунальних послуг

№ _____

Зміни до Правил роздрібного ринку електричної енергії

1. У розділі I:

1) у пункті 1.1.2 глави 1.1:

після абзацу тринадцятого доповнити новим абзацом чотирнадцятим такого змісту:

«динамічна ціна – вартість електричної енергії, яка змінюється в режимі реального часу в залежності від коливання цін на електричну енергію на ринку «на добу наперед» та/або внутрішньодобовому ринку, за періодами, які принаймні дорівнюють розрахунковим періодам на ринку електричної енергії»;».

У зв'язку з цим абзаци чотирнадцятий – дев'яносто четвертий вважати відповідно абзацами п'ятнадцятим – дев'яносто п'ятим;

в абзаці дев'ятнадцятому:

слова «за вільними цінами» замінити словами та знаками «за ринковими (вільними) цінами»;

доповнити новим реченням такого змісту:

«Договір про постачання електричної енергії споживачу може передбачати умову застосування динамічної ціни (далі - договір з динамічною ціною).»;

2) в абзаці другому пункту 1.2.9 та пункті 1.2.10 глави 1.2 слова «за вільними цінами» замінити словами та знаками «за ринковими (вільними) цінами».

2. У розділі III:

1) у главі 3.1:

у пункті 3.1.1:

в абзаці першому слова «за вільними цінами» замінити словами та знаками «за ринковими (вільними) цінами»;

після абзацу першого доповнити новим абзацом другим такого змісту:

«Споживач, який має інтелектуальний лічильник електричної енергії, встановлений відповідно до Кодексу комерційного обліку, має право на укладення договору з динамічною ціною у порядку, встановленому цими Правилами.».

У зв'язку з цим абзаци другий – четвертий вважати відповідно абзацами третім – п'ятим;

у пунктах 3.1.2 та 3.1.3 слова «за вільними цінами» замінити словами та знаками «за ринковими (вільними) цінами»;

пункт 3.1.5 доповнити новими абзацами такого змісту:

«Електропостачальник розміщує у відкритому доступі та у розрахунковому документі (не рідше одного разу на шість місяців) інформацію про методи здійснення платіжних операцій за електричну енергію з використанням різних платіжних інструментів, визначених Законом України «Про платіжні послуги». У разі стягнення додаткової плати за використання певного платіжного інструмента така плата має бути обґрунтованою, недискримінаційною, пропорційною та не перевищувати фактичні витрати електропостачальника, пов'язані з використанням визначеного методу здійснення платіжних операцій.

Електропостачальник розміщує у відкритому доступі та у розрахунковому документі (не рідше одного разу на шість місяців) інформацію для споживача про можливості, які пропонуються за договором з динамічною ціною, фактори, що впливають на структуру та зміну ціни на електричну енергію за договором з динамічною ціною, ризики та витрати, пов'язані з таким договором, а також про необхідність наявності інтелектуальних лічильників електричної енергії для укладення договору з динамічною ціною.».

2) у главі 3.2:

у пункті 3.2.8:

підпункт 1 викласти в такій редакції:

«1) ціну на електричну енергію, у тому числі диференційовані ціни та критерії диференціації, а у разі здійснення постачання електричної енергії понад 200 тисячам споживачам - динамічні ціни та фактори, що впливають на структуру та зміну ціни на електричну енергію;»;

підпункт 3 викласти в такій редакції:

«3) методи здійснення платіжних операцій за електричну енергію з можливістю використання різних платіжних інструментів, визначених Законом України «Про платіжні послуги» із зазначенням наявності чи відсутності стягнення додаткової плати за використання певного платіжного інструмента;»;

підпункт 8 викласти в такій редакції:

«8) наявність або відсутність штрафу за дострокове припинення дії договору, у тому числі плати за зміну електропостачальника, плати за розірвання договору та розміри таких платежів. Комерційна пропозиція для побутових та малих непобутових споживачів не може містити плату за зміну електропостачальника;»;

у пункті 3.2.9:

у підпункті 1 слова та знаки «цін, диференційованих за періодами часу» замінити словами та знаками «динамічних цін, у тому числі диференційованих за періодами часу»;

після абзацу п'ятого доповнити новими одинадцятьма абзацами такого змісту:

«Диференційовані ціни можуть формуватися за такими критеріями:
 періоди часу (зони) доби;
 дні тижня;
 сезон року (опалювальний, міжопалювальний);
 інші критерії відповідно до цінової політики електропостачальника;
 шляхом множення базової ціни на коефіцієнт диференціації.

Динамічна ціна електричної енергії визначається відповідно до умов договору та комерційної пропозиції електропостачальника з урахуванням зміни вартості електричної енергії на відповідних сегментах ринку електричної енергії, а також інших складових ціни, визначених договором. При формуванні динамічної ціни враховуються коливання цін на електричну енергію на ринку «на добу наперед» та на внутрішньодобовому ринку.

Динамічна ціна може складатися із змінної та фіксованої складових.

Змінна складова визначається з урахуванням зміни відповідних ринкових показників, передбачених умовами договору та комерційної пропозиції.

Фіксована складова включає вартість послуг електропостачальника та інші складові, величина яких безпосередньо не залежить від коливання відповідних ринкових показників.

Остаточна ціна електричної енергії за відповідний розрахунковий період визначається як сума змінної, фіксованої та відповідних регульованих складових динамічної ціни.».

У зв'язку з цим абзаци шостий – восьмий вважати відповідно абзацами сімнадцятим – дев'ятнадцятим;

пункт 3.2.13 після абзацу першого доповнити новим абзацом другим такого змісту:

«У разі вибору комерційної пропозиції з динамічною ціною, надання споживачем відповідної заяви-приєднання вважається згодою споживача на укладення договору з динамічною ціною.».

У зв'язку з цим абзаци другий – сьомий вважати відповідно абзацами третім – восьмим.

3. У розділі IV:

1) пункт 4.5 доповнити новим абзацом такого змісту:

«Платіжні операції з метою розрахунків за електричну енергію можуть здійснюватися за вибором споживача із використанням різних платіжних інструментів, визначених Законом України «Про платіжні послуги», які пропонує електропостачальник. Методи здійснення платіжних операцій не повинні допускати дискримінації між споживачами.»;

2) підпункт 2 пункту 4.7 після слів «попередньої оплати» доповнити словами «або авансових платежів»;

3) пункт 4.8 викласти в такій редакції:

«4.8. Форма та порядок оплати, терміни (строки) здійснення попередньої оплати, авансових чи планових платежів та остаточного розрахунку зазначаються у договорі між електропостачальником та споживачем про постачання електричної енергії споживачу (комерційній пропозиції до договору).

Системи попередньої оплати, авансових чи планових платежів мають бути справедливими, а саме:

1) відображати прогнозоване споживання;

2) передбачати своєчасне коригування розрахунків;

3) супроводжуватись своєчасним (не рідше ніж раз на місяць) інформуванням про стан розрахунків із зазначенням порядку згідно з яким були сформовані дані комерційного обліку (на підставі: прогнозу, розрахунку за середнім обсягом споживання, фактичних показів засобу (засобів) вимірювальної техніки тощо). За запитом споживача інформація може відображатися в особистому кабінеті.

У разі розрахунків за системами попередньої оплати або авансових платежів порядок визначення величини платежу, порядок підбиття підсумків розрахункового періоду терміни здійснення платежів та остаточного розрахунку зазначаються в комерційній пропозиції електропостачальника.

Після закінчення розрахункового періоду, обумовленого в комерційній пропозиції, здійснюється коригування обсягів оплати, що була здійснена за цей розрахунковий період відповідно до фактичного обсягу спожитої електричної енергії протягом цього розрахункового періоду.

За результатами коригування найближчий авансовий платіж або попередня оплата за наступний період збільшується або зменшується на відповідну величину остаточного розрахунку за розрахунковий період.»;

4) пункт 4.14 після абзацу четвертого доповнити новим абзацом п'ятим такого змісту:

«У разі, якщо між сторонами укладено договір з динамічною ціною, в особистому кабінеті споживача розміщується розрахунок вартості спожитої протягом розрахункового періоду електричної енергії із зазначенням обсягів споживання та величин динамічного коливання ціни в кожному періоді, в межах якого ціна не змінюється, протягом розрахункового періоду відповідно до комерційної пропозиції з динамічною ціною (зокрема, за кожен добу та годину у розрахунковому періоді).».

У зв'язку з цим абзаци п'ятий – дванадцятий вважати відповідно абзацами шостим – тринадцятим.

4. У розділі V:

1) у главі 5.2:

у пункті 5.2.1 глави 5.2:

підпункт 13 викласти в такій редакції:

«13) звертатися до оператора системи з питань управління електроспоживанням споживача, у тому числі у частині застосування змін в обсягах та графіках електропостачання за вимогою, на підставі попередньо укладених договорів, а також заміщення у наступні періоди обсягів електропостачання, які були знижені за вимогою у попередні періоди;»;

доповнити новим підпунктом 16 такого змісту:

«16) пропонувати споживачам укласти договір з динамічною ціною на електричну енергію у порядку, встановленому цими Правилами.»;

у пункті 5.2.2:

підпункт 2 після слова «договором» доповнити словом «про»;

доповнити новим підпунктом такого змісту:

«35) у разі здійснення постачання електричної енергії понад 200 тисячам споживачам - забезпечити споживачу, який має інтелектуальний лічильник електричної енергії, встановлений відповідно до Кодексу комерційного обліку, можливість укладення договору з динамічною ціною.»;

2) підпункт 2 пункту 5.5.1 глави 5.5 доповнити знаками та словами «, у тому числі електропостачальника, створеного (zareєстрованого) у державі - члені Європейського Союзу або державі - стороні Енергетичного Співтовариства, за умови що такий електропостачальник отримав право брати участь у ринку електричної енергії України;».

5. Підпункт 2 пункту 7.5 розділу VII після абзацу двадцять третього доповнити новими абзацами двадцять четвертим – двадцять сьомим такого змісту:

«У попередженні електропостачальника про відключення об'єкта побутового споживача у зв'язку із заборгованістю з оплати за спожиту електричну енергію зазначається інформація про заходи, які є альтернативними відключенню:

повне погашення заборгованості;

реструктуризація заборгованості в порядку визначеному цими Правилами;

оскарження наявності боргу в судовому порядку.».

У зв'язку з цим абзаци двадцять четвертий - двадцять шостий вважати відповідно абзацами двадцять восьмим – тридцятим.

6. У розділі IX:

1) пункт 9.2.1 глави 9.2 викласти в такій редакції:

«9.2.1. Електропостачальник має розміщувати на власному офіційному вебсайті інформацію щодо:

загальних умов електропостачання, вартості та умов надання послуг, методів здійснення платіжних операцій, необхідності встановлення інтелектуального лічильника електричної енергії для можливості укладення договору з динамічною ціною або ціною, диференційованою за періодами часу;

пропонованих ним цін (тарифів) на електричну енергію для споживачів, у тому числі динамічних або диференційованих цін та можливостей, які пропонуються за договором з динамічною ціною або ціною, диференційованою за періодами часу;

складових ціни (тарифу) на електричну енергію для споживачів, факторів, які впливають на структуру та зміну ціни на електричну енергію за договором з динамічною ціною або ціною, диференційованою за періодами часу;

показників якості надання послуг з електропостачання, порядку та розміру компенсації за недотримання показників якості електропостачання, визначені Регулятором;

вигоди, ризиків та витрат, пов'язаних з укладенням договору з динамічною ціною або ціною, диференційованою за періодами часу;

загального порядку зняття показів засобів вимірювання та оплати спожитої електричної енергії;

прикладів-роз'яснень (детальний опис, інфографіка, відеороз'яснення) рахунку за електричну енергію, який отримують споживачі, із поясненням кожного елемента рахунка;

частки кожного джерела енергії (вугілля, природний газ, ядерне паливо, гідроенергія (об'єкти великої гідроенергетики), відновлювані джерела енергії, інші джерела) у загальній структурі балансу електричної енергії, купленої ним (та/або виробленої на власних електроустановках) за попередній рік (щорічно до 15 квітня року, наступного за звітним);

посилання на доступні джерела інформації (веб-сторінки тощо) про вплив на довкілля, спричинений виробництвом електричної енергії усіма джерелами енергії, купленої ним (та/або виробленої на власних електроустановках) за попередній рік (щорічно до 15 квітня року, наступного за звітним);

порядку зміни електропостачальника. Така інформація дублюється в особистому кабінеті споживача, оновлюється щоквартально з відміткою споживача про ознайомлення;

порядку подання та розгляду електропостачальником звернень, скарг та претензій щодо надання послуг з постачання електричної енергії із зазначенням відповідних контактних даних (адреси, телефонів, веб-сторінок) електропостачальника;

порядку відключення/відновлення електроживлення споживача;

контактних даних для подання повідомлень про загрозу електробезпеці (у тому числі контактних даних відповідного оператора системи);

переваг ефективного кінцевого використання енергії споживачами та порад щодо підвищення енергоефективності при споживанні електроенергії;

прав споживачів, передбачених законодавством;

чинних нормативно-правових актів, які регулюють відносини на роздрібному ринку;

посилань на веб-сторінки Регулятора, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі, центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі

електроенергетики, операторів системи, на території здійснення ліцензованої діяльності яких з передачі та/або розподілу електричної енергії електропостачальник здійснює постачання електричної енергії споживачам, адміністратора ринку, адміністратора комерційного обліку, Антимонопольного комітету України, енергетичного омбудсмена, інших державних органів;

контактних даних центрів обслуговування споживачів, кол-центрів електропостачальника та операторів системи розподілу, на території ліцензованої діяльності яких знаходяться споживачі електропостачальника;

порядку роботи Центрів розгляду скарг електропостачальників;

переліку основних послуг, що надаються кол-центром електропостачальника;

контактних даних Центрів розгляду скарг та кол-центрів учасників роздрібного ринку.».

2) у пункті 9.4.1 глави 9.4 абзац одинадятий викласти в такій редакції:

«прав споживачів, передбачених законодавством, у тому числі права споживача на зміну електропостачальника, з деталізованим порядком зміни електропостачальника;»;

3) у підпункті 1 пункту 9.6.1 глави 9.6 слова та знак «складової диспетчеризації,» виключити.

7. В абзаці третьому пункту 11.2.1 глави 11.2 розділу XI слова та знаки «диспетчерського (оперативно-технологічного) управління не укладаються і відповідно, плата за цими договорами не включається до ціни електричної енергії, за якою здійснюється живлення електроустановок споживачів по прямій лінії» замінити словами «з оператором системи розподілу про надання послуг з розподілу не укладаються».